

Sjednica NVZO 27. Listopada 2014. (1. Sjednica)

Poštovane potrošačice i potrošači članovi NVZP! Poštovani predsjedniče NVZP!

Dozvolite da prije usvajanja Dnevnog reda naše 1. sjednice tj. Konstituirajuće sjednice NVZP u novom sastavu predložim dopunu i izmjenju dnevnog reda.

Predlažem slijedeći Dnevni red

1. Implementacija Odluke Vlade RH o osnivanju NVZP
2. Konstituiranje Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača
3. Donošenje provedbenih dokumenata za rad NVZP
4. Kršenje prava potrošača na području elektroničkih komunikacija
5. Kršenje prava potrošača pri implementacija Zakona o tržištu toplinske energije
6. Razno

Obrazloženje:

No1.

U točki VI. Odluke Vlade određuje se: „Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o osnivanju Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača (»Narodne novine«, br. 21/2008, 81/2008, 90/2008, 92/2008, 43/2009, 96/2009, 150/2009, 27/2010, 124/2010, 88/2011 i 98/2012).“

Smatram da je prestankom postojanja NVZP prijašnjeg saziva, a i stoga što je ova Odluka donesena temeljem novog Zakona o zaštiti potrošača, prestala važiti sva dokumentacija vezana za rad sada nepostojećeg NVZP.

U točki II. navedeno je u stavku1. podstavku 14. da pored ostalih subjekata Vijeće čine i predstavnici udruga za zaštitu potrošača. A u točki III. Određuje se da: „Predstavnike tijela i pravnih osoba iz točke II. ove Odluke imenuju čelnici tih tijela i pravnih osoba u roku 15 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.“

Bitno je uočiti da Odluka ne ulazi u organizaciju udruga za zaštitu potrošača, te ne spominje Saveze udruga za zaštitu potrošača, već udruge za zaštitu potrošača. Zakon o udrugama razlikuje ta dva oblika organiziranja. U Registru udruga RH postoji 41 udruga za zaštitu potrošača. Koliko je razvidno iz popisa za konstituiranje NVZP u Vijeću se nalaze 4 predstavnika Saveza za zaštitu potrošača.

Samo je neovisne stručnjake iz područja zaštite potrošača trebao i mogao imenovati resorni ministar, a ostale predstavnike su morale imenovati čelnici tj. osobe s pravom zastupanja udruga za zaštitu potrošača. I da je svaka udruga imenovala jednog člana, mi predstavnici potrošača ne bi bili sada u manjini na Konstituirajućoj sjednici Vijeća i ne bi činili demokratski ukras Vijeća koje je u ovom sastavu u izrazitom, sukobu interesa, jer glas potrošača u njemu nosi 20% i političkim rječnikom rečeno predstavljaju oporbu koja će uvijek biti nadglasana.

Zaključujem da predsjednici udruga za zaštitu potrošača NISU implementirali ili bolje rečeno ispoštivali Odluku Vlade RH o osnivanju NVZP.

Ne želim prejudicirati odgovornost, ali predlažem da se to konstatira, te da se da prijedlog Vladi RH da zatraži odgovornost onih koji ne poštuju njezine Odluke, a da se propušteno napravi.

Vijeće se savjetodavno tijelo, ali Vlada ima i previše savjetodavnih tijela trgovaca, pa bez pravog mišljenja potrošača teško da može donositi odluke od interesa za potrošače na objektivan i transparentan način kako to traži Zakon o zaštiti potrošača.

No2.

Članak III. Stavak 2. Podstavak 4. Odluke Vlade određuje da Ministar gospodarstva imenuje: Predsjednika Vijeća, zamjenik predsjednika Vijeća i tajnika Vijeća.

To znači da bi nam bar trebalo pročitati Odluku Ministra gospodarstva o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i tajnika Vijeća, a koje nismo dobili u materijalima za sjednicu. Stoga nije jasno zašto je na pozivu potpisnik predsjedatelj, a ne predsjednik Vijeća?

Doduše na stanicama Ministarstva gospodarstva postoji članak „**IMENOVANJE ČLANOVA NACIONALNOG VIJEĆA ZA ZAŠTITU POTROŠAČA**“, ali vidi se da to nije Odluka o imenovanju od strane ministra, jer se ne vidi ni datum nastanka Spisa, a niti nema potpisa ministra, što je u redu jer to nije dokument ministra. U tom Spisu su nabrojani svi članovi Vijeća, a ministar prema narečenoj Odluci Vlade nema pravo imenovanja predstavnika udruga za zaštitu potrošača i ostalih članov Vijeća, osim članova iz MINGO i nezavisnih stručnjaka sa područja zaštite potrošača.

Znam da imenovanje za nas 4 predstavnika potrošača postoji, a je li u skladu sa Odlukom Vlade govorio sam u prethodnoj točki.

Stoga izražavam sumnju da Potrebne odluke Ministra gospodarstva o imenovanju postoje, a ako postoje molim neka se pročitaju na početku sjednice ili daju na uvid, a ako ne postoje upitan je legalitet današnjeg okupljanja.

Niti ovdje ne želim prejudicirati odgovornost, ali predlažem da se to konstatira, te da se da prijedlog Vladi RH da zatraži odgovornost onih koji ne poštuju njezine Odluke, a da se propušteno napravi.

Smatram da će Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača biti konstituirano kada se ovdje na sjednici pročitaju sve Odluke o imenovanju članova vijeća i to svih dionika koje Odlukom definira Vlada RH. Prije toga Vijeće ne postoji, a njegova mišljenja nemaju nikakvu pravnu osnovu.

Predlažem da se na početku sjednice svi nazočni članovi Vijeća kratko javno predstave (3 – 4 rečenice; opći podaci, koga predstavlja i svoju misiju u Vijeću)

No3.

Poslovnik o radu nisam uspio korigirati, već mi je učinkovitije bilo da sastavim novi prijedlog poslovnika, koji šaljem u privitku.

Predloženi poslovnik daje prevelike ovlasti u usmjeravanju sjednice predsjedniku, posebice ako se uzme u obzir da je predsjednik iz resornom ministarstva trgovaca. Ograničavanje vremena diskusije na

5 minuta je marginalizacija značaja Vijeća, ograničenje može biti isključivo, ako je govornik skrenuo s teme ili ako ponavlja tvrdnje, jer će se javiti slučajevi gdje će samo nabrojanje činjenica u argumentiranoj raspravi trajati duže od 5 minuta.

Poslovnik o radu Vijeća ipak nije Statut Vijeća.

Smatram da je predloženi Poslovnik ujedno preširok se nepotrebnim birokratskim detaljima, koji ga čine nerazumljivim.

Trebali bi usvojiti u Plan rada (godišnji i četverogodišnji), ali kako nema nikakvog prijedloga, predlažem da se isti pripreme za slijedeću sjednicu, koja bi se održala do kraja ove godine.

No4:

Ne znam

No5:

Započela je ogrjevna sezona 2014/215 do koje se većinom ZTTE morao implementirati. Evidentno je da se isti nije implementirao u svim dijelovima koji se odnose na trgovce i tijela odlučivanja, a primjenjuje se jedino dijelovi koji obvezuju potrošče na plaćanje, poglavito članak 54. Koji otežava, a usuđujem se reći i onemogućava odvajanje iz monopolističkog sustava (koji je btw. zabranjen člankom 49. Ustava RH), jer tumačene HERA i MINGO je da ako se potrošač i fizičko izdvoji iz sustava i dalje mora plaćati doživotno i zagrobno paušal što god on značio.

Zakon je na prijedlog Vlade usvojio Sabor RH i jedino on ima ovlasti mijenjati rokove određene Zakonom. HERA ni od kog nije zatražila promjenu rokova, a to znači da je samovoljno mijenjala datum 01. lipanj 2014. godine kao rok za sklapanje ugovora između kupca i krajnjeg kupca za ogrjevnju sezonu 2014/2015., a naknadno je to podržalo ministarstvo gospodarstva, što je neprihvatljivo da se jedan Zakon tumači drugačije nego u njemu piše, a bez izmjene istog.

Kako nigdje u Hrvatskoj (osim pojedinačnih slučajeva u Rijeci) suvlasnici nisu donijeli odluku iz članka 11 ZTTE, to je trebalo biti zvono na uzbunu da se neće moći potpisati ugovori sukladno čl. 53. do 01. lipnja. Kako se Državni inspektorat ugasio, dopune ZTTE su nadležnost nadzora prenijele na Gospodarski inspektorat u MINGO. Kao što je razvidno, MINGO nije izvršilo zakonsku obvezu upravnog i gospodarskog nadzora. Pače, na naša reagiranja i prijave Gospodarskom inspektoratu štitili su HERU i toplane koje nisu poštivale rokove (očitovanje MINGO klasa: 310-02/14-01/141, urbroj: 526-04-01-01-02/4-14-02, od 17. srpnja 2014, koje je okrivilo potrošče za ne implementaciju ZTTE), jer ih je HERA elektroničkom poštom (izjava direktora Gradske toplane u Karlovcu) obavijestila da su rokovi za potpisivanje ugovora produženi do 01. rujna 2014. i poslije 01. lipnja nastavljale poslovati po starom šaljući račune potrošačima za javnu uslugu opskrbe toplinskom energijom koju oni nisu naručili (nisu potpisali ugovor) , čime su stekli protupravnu imovinsku korist na izrazitu štetu potrošača.

Po prijavama potrošača gospodarski inspektorat odbija pritužbe tvrdeći da toplane rade po „Zakonu“ , propuštajući pri tome primijeniti **Zakon o zaštiti potrošača** (NN 41/14) čl. 46. Koji određuje: „(1) **Isporuka robe ili pružanje usluge koje potrošač nije naručio, a za koje bi bio obavezan izvršiti bilo kakvo plaćanje, predstavlja nepoštenu poslovnu praksu u smislu odredbi dijela I. glave IV. ovoga Zakona. (2) Ako trgovac suprotno stavku 1. ovoga članka pošalje potrošaču određenu robu ili izvrši određenu uslugu, ta roba ili usluga smatraju se promidžbenim darom trgovca. (3) Ništetna**

je odredba u općim uvjetima trgovca, ponudi, narudžbenici ili bilo kojem drugom dokumentu koji je trgovac dostavio potrošaču uz nenaručenu robu ili uslugu kojom bi bilo predviđeno da šutnja potrošača znači prihvrat ponude.“

Također je neprihvatljivo tumačenje da je plaćanje računa prešutno prihvaćanje ugovora, jer Zakon o obveznim odnosima poznaje takav oblik ugovornog odnosa, ali ako se radi o DOBROVOLJNOM plaćanju računa, kako su svi računi toplana plaćeni pod prijetnjom ovrhe (dokaz pokrenute ovrhe prema onima koji nisu platiti račune) jasno je da se ne radi o dobrovoljnom ugovornom odnosu.

Iako ima nedorečenosti u ZTTE o rokovima davanja koncesije za proizvodnju toplinske energije, a kako je stupio na snagu stavak 2. iz članka 54. jasno je da tržište toplinske energije nije profunkcioniralo i da je nastala anarhija na tom tržištu i opći grabež za potrošače: Vlada je svojom Odlukom u vrijeme kad je donosila Odluke u ime Sabora donijela Odluku kojom su proizvođači toplinske energije imenovani kupcima toplinske energije, te je time omogućeno sklapanje ugovora sa krajnjim kupcima – potrošačima, iako lokalne samouprave nisu imale interes stvarati uvjeta za funkcioniranje tržišta toplinske energije, jer su oni vlasnici toplana. No ni to nije pomoglo, te se u ovoj ogrjevnoj sezoni primjenjuje na terenu stari Zakon o proizvodnji i opskrbi toplinskom energijom, jedino što je zbog imaginarnog lanca proizvođač-opskrbljivač-kupac-krajnji kupac poskupila usluga korištenja toplinske energije, a lanac ne postoji, jer sve te poslove kao i do sada obavljaju toplane. Ujedno po Zakonu o ovlastima Vlade takvo mijenjanje odredbi ZTTE, se moralo raspraviti na prvoj slijedećoj sjednici Sabora RH, o čemu nemam podataka da je učinjeno, pa sam slobodan ustvrditi da ta Odluka Vlade RH, a vezano za kupca toplinske energije više nema pravnu snagu.

Jasno je da je za ovu sezonu kasno, jer ne može se potrošače ostaviti bez grijanja. Mi smo predlagali drugačija rješenja u ZTTE tijekom Javne rasprave, pa nas se ismijavalo, marginaliziralo i šikaniralo i što sad? Hrvatska nije implementirala deklaracije EU i sigurno će to netko morati debelo obrazlagati. Potrošači ??? Ne, ovaj puta ne!

Prijedlog: Žurno krenuti s izradom novog ZTTE koji će obvezivati i sadržavati mjere prinude, ako treba, kojim će implementacija krenuti od vrha prema potrošačima, a ne obrnuto. Npr. ne može obaveza sklapanja ugovor biti lipanj, a obaveza raspisivanja koncesije listopad iste godine kako je to sada. No neću ulaziti niti prejudicirati sadržaj budućeg Zakona, već predlažem da se predloži Vladi da se za izradu novog ZTTE angažiraju nezavisni eksperti sa područja energetike, a nikako ljudi koji su bilo legislativom, bilo radom na terenu toplinarstvo u Hrvatskoj doveli u kolaps.

No6.

U Odluci Vlade RH točka V. stoji: „Predsjednik i članovi Vijeća nemaju pravo na naknadu za svoj rad u Vijeću.“ Doduše u predloženom Poslovniku postoji odredba o naknadi putnih troškova, ako to je samo dokaz je predloženi poslovnik copy/paste starog Poslovnika i nije usklađen s Odlukom Vlade.

Ne komentiram Odluku Vlade, jer ona se mora poštivati, ali predlažem da se traži pojašnjenje po ovoj točki i da možebitni prijedlog za izmjenu.

Svi nazočni ovdje osim nas predstavnika potrošača su zaposleni. Sjednice se u načelu održavaju za vrijeme radnog vremena, pa je potpuno jasan i prihvatljiva ovakva Odluka Vlade, ali od nas 4 samo jedan predstavnik je iz Zagreba, ja sam iz Karlovca, gospođa Mira je iz Osijeka, a gospođa Tanja je iz Splita.

Rad u Vijeću je razvidno iz Odluke volonterski, ali Zakon o volonterima određuje da se troškovi volonterima moraju nadoknaditi, pa prema tome smatram i predlažem da se predloži Vladi da dopuni ovaj članak na način da se naknade ipak definiraju sukladno Zakonu o putnim troškovima.

Ujedno predlažem s obzirom da Vijeće ima puno toga za raspraviti da se donese Plan rada po temama (godišnji i četverogodišnji) kako bi se mogli adekvatno pripremiti za pojedine teme prije rasprave tj. da te teme budu poznate barem mjesec dana prije rasprave kako bi se dobilo na kvaliteti rasprave i mogli kreirati stručna i kvalitetna mišljenja i prijedlozi Vijeća.

Karlovac, 24. listopada 2014.

Željko Tomašić